

Johan Kos, directeur Proeftuin Zwaagdijk: 'Rol bedrijfsleven in vraag naar onderzoek groeit'

Onlangs heeft Proeftuin Zwaagdijk alle aandelen van Demokwekerij Westland overgenomen. Volgens algemeen directeur Johan Kos van Proeftuin Zwaagdijk is de overname een logisch gevolg van de verregaande samenwerking die zes jaar geleden is ingezet. Kos: „Op de werkvloer verandert er voorlopig niets.”

Leon Bogaard
lbogaard@hortipoint.nl

U spreekt nadrukkelijk van samenwerking en niet van overname. Is dat bewust?

„Proeftuin Zwaagdijk heeft alle aandelen van de Demokwekerij overgenomen. Dus op papier is het inderdaad een overname. In praktijk blijft Demokwekerij Westland gewoon Demokwekerij Westland met Peet van Adrichem als gezicht van het bedrijf. Datzelfde geldt voor Jeroen Sanders die gewoon contactpersoon blijft voor onderzoek. Daarbij is het niet dat de expertise van Demokwekerij Westland bijt met de kennis en kunde van Proeftuin Zwaagdijk, integendeel. Zwaagdijk is sterk in teeltonderzoek. Demokwekerij Westland juist in techniek voor de glastuinbouw. Door samen op te trekken, kunnen we sterker inspelen op de behoefte vanuit de markt.”

Hoe zal die markt er in de toekomst uitzien?

„Qua onderzoek wordt maatwerk steeds belangrijker. Je ziet nu al steeds meer dat telers of telerscollectieven expertise inwinnen en

onderzoeken doen. Zo wordt er vaker op bedrijven zelf praktijkonderzoek gedaan. Die ontwikkeling is al langer gaande en zal alleen maar toenemen. Ik denk ook dat telers er verstandig aan doen om in de begroting rekening te houden met een stuk onderzoek. Net als marketing wordt ontwikkeling ook steeds belangrijker.”

Wat betekent dat voor telers?

„Vroeger was je een goede teler als je veel kilo's tomaten zo vroeg mogelijk op de veiling bracht. Maar wat ben je op dit moment? Je bent teler, je bent afzetdeskundige, je bent manager van je personeel, je moet ook de ontwikkelingen in de gaten houden. Daar zit natuurlijk ook een gedeelte onderzoek bij. Daarbij zegt de één dat onderzoek allemaal collectief moet gebeuren, maar voor anderen hoeft dat juist weer niet. Onderzoeken naar teeltsystemen of over houdbaarheid van bloemen kunnen best voor 'slechts' één bedrijf of één telerscollectief interessant zijn. Het komt regelmatig voor dat bepaalde onderzoeken in gesloten ketens plaatsvinden.”

FOTO: LEON BOGAARD

Is die ontwikkeling een gevolg van de ontmanteling van het PT?

„Ik denk dat die ontwikkeling al veel eerder is ingezet. En ook in de toekomst zal onderzoek vaker op deze manier worden geïnitieerd. Dat is ook een van de redenen van de samenwerking tussen Zwaagdijk en Demokwekerij Westland. Door samen op te trekken, kunnen we nog beter innovatie in de glastuinbouw tot stand brengen.”

Moet volgens u het PT blijven bestaan zoals het nu is?

„Dat er wat gesleuteld moest worden aan het PT is allemaal waar en daar heb ik ook helemaal geen problemen mee, maar als wij straks geen collectief meer hebben, hebben we een megaprobleem. Kwekers hebben zo nu en dan de behoefte om de koppen bij elkaar te steken. Het wegvallen van een collectief als het PT doet de tuinbouw geen goed. Als directeur van Proeftuin Zwaagdijk heb ik er uiteraard belang bij dat zoveel mogelijk onderzoek wordt gefinancierd, maar dat is niet de achterliggende gedachte van

Wilt u uw mening geven? Stuur een brief naar postbus 9324, 2300 PH Leiden of naar bloemisterij@hortipoint.nl. Reacties moeten maandag voor 9.00 uur binnen zijn. De redactie kan brieven inkorten of weigeren.

mijn uitlatingen. Het is over het algemeen belangrijk dat er voor bepaalde problemen een collectief beschikbaar is.”

Is particulier onderzoek wel betaalbaar en betrouwbaar?

„Dat is juist uitermate goed betaalbaar. Het is een voordeel voor ondernemers dat onderzoek vaak op het eigen bedrijf gebeurt. De telers zelf kunnen zodoende hand- en spandiensten leveren en zitten dicht op de ontwikkelingen. Daarbij gebeurt het onderzoek gedegen en zijn de onderzoekers verantwoordelijk voor de opzet, conclusies, aanbevelingen en verslaglegging. Naar aanleiding van het probleem en het doel van het onderzoek moet een onderzoeksproject worden opgezet en uitgevoerd. Een klein, relatief goedkoop onderzoek (bijvoorbeeld € 5.000) kan goede betrouwbare resultaten opleveren, waarmee het probleem wordt opgelost. Het kan ook zijn dat duurder onderzoek gewenst is. Dit hangt af van het probleem en de onderzoeksrichting.”

In hoeverre is onderzoek dan nog onafhankelijk?

„Een ondernemer, of een groep ondernemers wil iets getoetst hebben. Als wij daar als onderzoekers niet onafhankelijk in zijn, is onze rol direct uitgespeeld. Dat onderzoek misschien niet altijd voor iedere teler beschikbaar wordt, dat is een tendens die al langer speelt.”